

هرمونوتیک با وجود وجه تخریبی مقدمه‌ای برای تأسیس یک بنای جدید است

یک نویسنده و استاد فلسفه دانشگاه آزاد اسلامی با بیان اینکه علم هرمنوتیک بسیاری از باورهای پیشین ما را تخریب می‌کند، گفت: اما این علم مانند هر چیز تخریب‌گر دیگر می‌تواند مقدمه‌ای برای تأسیس یک بنای جدید باشد. شاید تخریب شدن پاره‌ای از باورهای سنتی، زمینه را برای ظهور یک تفکر تازه فراهم کند.

یک نویسنده و استاد فلسفه دانشگاه آزاد اسلامی با بیان اینکه علم هرمنوتیک بسیاری از باورهای پیشین ما را تخریب می‌کند، گفت: اما این علم مانند هر چیز تخریب‌گر دیگر می‌تواند مقدمه‌ای برای تأسیس یک بنای جدید باشد. شاید تخریب شدن پاره‌ای از باورهای سنتی، زمینه را برای ظهور یک تفکر تازه فراهم کند.

بیژن عبدالکریمی در گفتگو با خبرنگار مهر، اقبال به هرمنوتیک در ایران را تأیید کرد و گفت: درباره این موضوع باید به دو نکته اشاره کرد؛ نخست اینکه هرمنوتیک علاوه بر جهان غرب، مسأله جدی ما ایرانیان نیز هست، چرا که پرسش از چگونگی فهم صحیح متن مقدس، سنت و همچنین نحوه تفسیر پدیدارهای اجتماعی و تاریخی، مسائلی جدی را در برابر ما قرار داده است.

وی افزود: سؤال این است که چه کسی متن مقدس و سنت را به درستی می‌فهمد و چه کسی تفسیر درستی از پدیده‌های تاریخی و اجتماعی ارائه می‌کند. بنابراین مسأله هرمنوتیک مسأله ما ایرانیان نیز هست.

تفکر در روزگار ما با هرمنوتیک پیوندی عمیق یافته است

این استاد دانشگاه ادامه داد: نکته دوم اینکه اساساً تفکر در روزگار ما با هرمنوتیک پیوندی عمیق یافته است و تفکر جدای از هرمنوتیک و فهم هرمنوتیکی وجود ندارد. در روزگار ما کسانی که با حوزه هرمنوتیک آشنا نیستند و سرشت هرمنوتیکی تفکر را درک نکرده‌اند، اساساً با تفکر آشنا نیستند.

عده‌ای از اهالی فلسفه ایران معتقدند ایرانیان برداشت نادرست و ناکاملی از هرمنوتیک داشته‌اند و عده‌ای آن را ناسازگار با فرهنگ اسلامی می‌پندارند. عبدالکریمی درباره این مواضع گفت: این مواضع که نسبت به هرمنوتیک در کشورمان وجود دارد، متعلق به برخی سنت‌گرایان است که به خوبی وارد ساحت تفکر نشده‌اند و سعی دارند با باورهای تئولوژیک به بحران‌های فکری و فرهنگی روزگار حاضر پاسخ گویند.

وی افزود: این در حالی است که مسایل تفکر، توصیه‌ای نیست یعنی چه بپسندیم و چه نپسندیم، مسأله هرمنوتیک و درک هرمنوتیکی از مسایل جهان ما را دربر گرفته است، لذا ما نیز تحت تأثیر این فرهنگ جهانی قرار داریم.

سنت‌گرایان اهل تئولوژی، قدرت مقابله با مسایل جدید روزگار ما را نداشته‌اند

نویسنده کتاب «#171: ما و جهان نیچه‌ای»؛ ادامه داد: نکته دوم اینکه سنت‌گرایان اهل تئولوژی ما قدرت مقابله با مسایل جدید روزگار ما را نداشته، بنابراین بسیاری از جریان‌های فکری و پدیدارهای فرهنگی از جمله بسط تفکر هرمنوتیکی را خطرناک تلقی می‌کنند. دلیل این احساس خطر، کاملاً مشخص است؛ این احساس خطر ناشی از این حقیقت است که اصحاب تئولوژی ما قدرت نظری و فکری کافی برای دفاع از سنت در برابر سونامی فرهنگ مدرن و پسمادرن را ندارند.

نویسنده کتاب «#171: هایدگر و استعلا»؛ یادآوری کرد: البته طبیعی است که در برابر هرمنوتیک احساس خطر کنیم، زیرا هرمنوتیک بسیاری از باورهای سنتی ما را فرومی‌ریزد. اگر قدرت دفاع از سنت را در برابر وصف هرمنوتیکی تفکر نداشته باشیم از دانش هرمنوتیک خوفناک خواهیم بود، اما اگر از من بپرسید، علم هرمنوتیک، مثل هر دانش دیگری، می‌تواند دستاوردهای بسیار خوبی برای جامعه ما به ارمغان بیاورد.

سخن گفتن از وصف تخریبی تفکر هرمنوتیکی، ناشی از نوعی تفکر تئولوژیک است

عبدالکریمی در پاسخ به این سؤال که با بخش مخرب هرمنوتیک چگونه باید کنار بیاوریم، گفت: ابتدا باید بفهمیم که اساساً تخریب چیست، ضمن اینکه این سؤال، یعنی سخن گفتن از وصف تخریبی تفکر هرمنوتیکی، ناشی از نوعی تفکر تئولوژیک است. تفکر تئولوژیک صرفاً خواهان دفاع از پاره‌ای از آموزه‌ها و باورهای نهادینه شده تاریخی است، لذا این تفکر، پرسشگری حاصل از علم هرمنوتیک را برای آن باورهای نهادینه شده تاریخی خطرناک می‌داند.

وی افزود: از سوی دیگر با وجود آن که علم هرمنوتیک بسیاری از باورهای پیشین ما را تخریب می‌کند، اما مانند هر چیز تخریب‌گر دیگر، با وجود وجه تخریبی می‌تواند مقدمه‌ای برای تأسیس یک بنای جدید نیز باشد. در واقع این امکان وجود دارد که پس از تخریب شدن پاره‌ای از باورهای سنتی، زمینه برای ظهور یک تفکر تازه فراهم شود.